





ՍՈՒՆԼ ՇԱՐԹԼԱՐԸ

Կազմէի մը Վօղ նամ զաղէթանքն մահէլլի մէջուգտան ալտըղըն պէ-  
հան իլէ վիրտիյի մալիւմաթա կէօրէ ,  
Բուսիանըն մէրքէղի օրտուսունտա ,  
սուլհ իշին կէօթէրիլէճէք շարթլար  
հազգընտա իքի Փըրգա օլուպ , պուշ .  
լարտան պիրիսի , ըէյիսէրի բըէնս  
Կօրչազօք օլտուղու հալտէ , սուլհ ի-  
շին աթիտէքի շարթլարա իգթիֆա  
օլունմասընը արզու իտիեօր իմիշ .  
շէօյլէ քի ,

1. —Էւրօբանըն թահթը քէֆալէ-  
թիստէ օլտուգ իրիսթիեանլարըն հա-  
լինին իւլահը .

2. —Տալիլի իտարէճէ իսթիգլա-  
լիեէթ .

3. —Թազմինաթը հարպիեէ իթասը ,  
վէ իգթիգլայի հալտէ պիր աղ արաղի  
իւլիքի .

Տիկէր Փըրգա իսէ , ըէյիսէրի ժէնէ-  
րալ ինեաթ իէֆ օլտուղու հալտէ , Բու-  
սիա առքէրի ինթանպօլա կէլմէտիքէ  
մուհարէպէեէ իսթիգլալի մէլմէսինի  
իմբէրաթօրա նասիհաթ վիրտիյի իլէ  
պէրապէր սուլհ իշին աթիտէքի շարթ-  
լարը թէքլիֆ իտիեօր .

4. —Էրմէնիսթանտա Պաթուստան  
Արտահանա վէ Գարսա գատար միւմ-  
թէտ օլան իսթիգլալ միւստաֆանըն Բու-  
սիանա իէլիքի .

2. —Ձանագ-Գալէստան սէֆայինին  
սէրպէսթէ միւրուրի .

3. —Մէմլէքէթէյն վէ Սըրպիսթա-  
նըն միւսթազիլի իլան օլունմասը .

4. —Բուսիան վէ Պուլղարիսթանա  
իտարէճէ իսթիգլալիեէթ իթասը .

—Կիրիտտէն ալընան սոն իսպէր-  
լէրէ կէօրէ , Սֆաքիա միւսթարրֆը  
տաղլարա չէքիլէն րուէսսաեա , իսանէ-  
լէրինէ ալտէթ իշին տալէթ օգուսուշ  
տուր : Աթինատան կէլէն զազէթալա .  
ընն քեաթիքէսի թէվէքէֆ օլունուեօր  
իմիշ .

—Եունան հիւքիւմէթի Շարգըն  
ազիլալը հազըրէսի հասէպի իլէ , կէլէ-  
ճէք սէնէ Բարիստէ քիւշատ օլունա-  
ճաք օլան սէրկիլի ռուսուսիեէ էշեա  
իւսալ իտէմէեէճէկիլին , Փազաթ ահ-  
վալը հազըրէճէ իսթիգլալ միւսթիւն-  
տէ , եանի Շարգ իշլէրի գալի պիր  
էսաա իւղըրինէ վաղ օլունտուգտա ,  
մէքըրի Էքըրօղիսիսա իշլիթարգ ի-  
տէճէյի , վէ գաթէն պու խուսուս ի-  
շին 200 պիր ֆրանգ իսթիսի գըլըմըշ  
օլտուղունու , Աթինատա մուգիմ Փը-  
րանաա էլէլիսինէ պիւտիլիլ տիր :

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆՏԱ ՄՕՍԿՕՅԼԱՐ

Հաղիւրան 30 թարիխի Սէն Բէթրս-  
պուրկ նամ զազէթա , Բուսլարըն Պուլ-  
կարիսթանտա սէշը իթ մէք իսթասվուր  
իթիտիլէրի նիւզաթը իտարէյի եազ  
մըշ տըր քի , իսթասաթ շունտան ի-  
պարէթ պուրունմուշ տուր .

1. Պէտէլի առքէրի քեամիլէն վէ  
միւսթապէստէն լաղլ օլունմուշ տուր . Է-  
հալինին քեաթիքէսի իսթմէթի առքէ-  
րիլէ իլէ միւքէլէֆ տիր :

2. 1878 սէնէսինտէն իթիպարէն էօշը  
լաղլ օլունուպ , եէրինէ նիւզամը տայ-  
րէսինտէ էմլաք վէրկիսի ալաղ օլունա-  
ճաք տըր :

3. 1877 սէնէսինտէն էօշը նազտէն  
ալընաճաք տըր , վէ առքէրին զաթիլէ  
վէ էրպապ իհթիեաճը օլտուղու մա-  
հալլէրտէ էօշը սէնէն ալըն-օճաք տըր :

4. Իշպու սէնէն իշին իլթիլաթ իտէն  
միւլթէքիլիլ , պուստան պէօյլէ էօշը

ալաճաճաճաղար տըր վէ ալանլարըն  
կէրէք նէֆիսի վէ կէրէք մալը ալաղ ու  
զապթ վէ թէվէքէֆ օլունաճաք տըր :

5. Միւլթէգիլիլէրտէն էօշը մալի ալ-  
մաք մէմուտ տըր . պուստան պէօյլէ  
ալաղ , Բուս հիւքիւմէթ մէմալարընա  
թէսիլմ օլունաճաք տըր :

6. Վէրկիլէ պէտէլ Օսմանլը գայի-  
մէսի գապուլ օլունմաճաճաք տըր :

7. Վէրկիլէ մուգապիլ մէթալիլադ-  
ճէ , վէ Մօսքօք գայմէսի վէ էսհամը  
սայիլէսի ալընաճաք տըր :

ԲԻՆԵՍԱ ՁԵՐԳԱՅԻ

(Ձըլտըր միւլթէսարրֆըղընտան յուլիս 29  
թարիլի իլէ կէլէն թէլէկրաֆինամէ տիր .)

Գօլէտէ Տէտէ Շիլ վէ Օթ գարիլէրի  
օրթաքընտա Բուսիալար իլէ կէլէն  
կիւն վուգու պուլան մուհարէպէ-  
լէրտէ Բուսիալը պաղը գարիլէրի  
իհարգ վէ էհալիտէն չէտ նէֆէր քէ-  
սանը չէհիտէն իթլաթ իլլէտիլի իսթի-  
պար գըլընմասը իւղըրինէ , լիէճիւլ  
թահգիլ կէօնտէրիլիպ տիւնքի կիւն  
վիրուտ էտէն թահգիլաթ մէմուրա-  
ընըն իթաթէլէրինէ նէգարէն , մէք-  
ըրի Տէտէ Շիլ գարիլէսինտէքի ճա-  
միի չէրիֆ իլէ Բիգա պէյնի , վէ ու-  
մուլ էհալիլին իսանէլէրինի իհարգ ,  
վէ Արտ գարիլէսինտէ տալի Հասան  
պէյնի իսանէսինի հէտմ իլէ մէքըրի  
գարիլէլէ էհալիսինտէն իւլիսին մէճ-  
րուհ , վէ օն ալթըսընը չէհիտ իլլէտի-  
կի աղղ օլունուր :

\*\*\*

(Շուսնուտա պուրունան Մէհմէտ Ալի  
բաշա հազըրէթիլիլտէն յուլիս 30 թարիս-  
լէ ալընան թէլէկրաֆինամէ տիր .)

Տիւնքի ճիւմաա կիւնիւ Անաղլար  
գարիլէսինտէ սօլ ճիւմէթիտէ , վէ պիր  
սաաթ մէսաֆէտէ վաղը Արապլար  
գարիլէսինտէ կէօնտէրիլէն եիւղ գատար  
Ձէրքէս սիւսարիլիլ մէքըրի գարիլէ-  
յի եազմաք իւղըն կէլէն 4 պէօլիւք  
տիւնքի սիւսարիլի իլէ իքի պէօլիւք  
բիտտէսինտէ չաթարաք պիլ հիւճուլ  
չիտտէթլէ իտիլէն աթէչէ տաեանա-  
մաեարաք Փիրար իթմէլէրի իլէ պիր  
րատտէեէ գատար թաազիլի իտիլէ-  
րէք իսպիլ թէլէֆաթ վէրտիլիլտիլ վէ  
պիլ պիլ պաշը էպիստէսի կէթ իրիլի-  
յի աղղ օլունուր :

—Եանեաճաճա ալաթիլիսկա օգոստոս  
5 թարիլիլ Գօրիսի տՕրիսն զաղէ-  
թասընա չէօյլէ եազըլըն տըր .

«Սիլլէրէ պէեան իթիլիլմ իւղըն ,  
էհալի հալէա հիւքիլ իթմէքտէ տիր ,  
նասը քի Ալմանա Սուլա , Մօթաքի ,  
Գիւթանիլուլ վէ սայիլ միւլթէպէր ֆա-  
միլէալար մէմլէքէթի թէրք իթմիշ օլ-  
տուղլարը կիլիլ , սայիլէրի տալի հէ-  
ման թէրք իթմէք իւղըն տիրլէր :  
Մուհարէպէ հէր քէնէ վ . պաշընա  
րահաթ էօմիւր կէլիլիլտէն տէհէթ  
վէրիեօր :

«Ահմէտ բաշա հազըրէթլէրի , տէվրէ  
չըգմըշ օլան Եունան գրալընը , հու-  
տուտ եազըրնտան կէշտիլի սըրաաա ,  
հիւքիւմէթի Սէնիլլիլ նամընա իսթիգ-  
լալ իթմէք իլլէն , օլ ճանիպէ աղի-  
մէթ իլլէմիշ տիր : Տէվրէն իտէն թէ-  
վաթուրա նազարէն , Եունան հիւքիւ-  
մէթի հուտուտաա աաաքի ճէմ իլլէ-  
մէքտէ տիր :

«Կէլէն բաղար իրթէսի կիւնիւ , ի-  
թալա գօնաօլունուհ հիւքիւմէթ  
իլէ պիր նիւզաթ վուգու պուլտուղուն-  
տան , էհալի ալթիլաթ օլտու , վէ  
գօնաօլունու միւսթիլլէյ , չէհիտ պաղը  
ընտիֆ աաքէրիլէր թարաֆընտան հա-

գարաթ կէօրմիւշ օլտուղու իլլին , ա-  
տէթա իթալա տոնանմասըն կէլէ-  
ճէյիտէն վէ Բրէվէզանըն թօաթու-  
թուլաճաղընտան պահա օլունմաեա  
պաշլանտը : Պու պապտէ մալիւմաթ  
պլմաք իլլին , պաղը մէնպալէրէ միւ-  
րաճաաթ իթալիլտէն սօնրա , աթիտէ-  
քի մալիւմաթը թահսիլ իլլէտիլմ , չէօյ-  
լէ քի ,

«Իթալիա գօնաօլունու Բրէվէզա ճի-  
վարաթընտա ալա չըգմըշ օլտու , պա-  
րութիսանէ եազընընտա թիւֆէնկ աթ-  
մըշ օլտուղունտան , նէօպէթիլէրին  
տիգաթը ճէլպ օլունմուշ , վէ մա-  
հէլլի մէքըրիտէն ալ իլլէ մէշղուլ օլ-  
մաք մէմու օլտուղու ճիւհէթլէ , գապ-  
թիլէլէր միւսթիլլէյի ալաղ ու կիրիֆթ  
իտիլ , մէրքէք կէօթիլմիւլլէր տիր ,  
վէ գօնաօլուն քէնտիլիլ թանըտընա-  
եա գատար օրատա գալմըշ տըր : Պա-  
գաթ միւսթիլլէյ , չախընա վուգու  
պուլան մէքըրիլ հազարէթտէն միւ-  
թէսսիլ օլտուղունտան , սէօյլէնտիլին  
կէօրէ , հիւքիւմէթի միւթպուրընա շիտ-  
տէթլի պիր թէլէկրաթ չէքմէյի տալի  
գարար վէրմիշ տիր : Անճաք մուսի-  
լաթէն վալիլի վիտէթ իլլէ Եանեա  
վէ Բրէվէզա իթալիա գօնաօլունալը  
պէյիլտէ պիր իսպիլ միւսթաքէրաթ  
թաաթի գըլընմասընա , կէօրիլիլտի-  
քի հիւսնի իսթիգլալ իսպա իտիլիլ  
տիր :

«Եանեաճա աապիլ վէ հիւսնի ին-  
թիլաթ մուհաֆաա իթմէք իւղըն ,  
Ալլօնտան օրատա պիր թապուր ըէ-  
տիֆ աաաքիլի կէօնտէրիլիլ տիր :

«Եանեա վիտէթիլին իսթապ իտէն  
մէշղուր էշքընա Փըրգաա , պիր գա-  
ղա գալմաթաթընըն պիլգաթ իսանէ-  
սինտէ վուգու պուլան գաթիլ ու թէ-  
լէֆի կիւնիլտէն պէրու , ֆէվգ էլատէ  
սուրէթտէ թաաղիլ իտիլմէքտէ տիր :  
Կէլէն կիւնիլ Զալօրիա եազընընտա  
էշքընա իլէ աաաքիլ պէյիլտէ պիր  
միւսթաթէմ վուգու պուլալ , էշքը-  
եաաան իքիսի հայնէն տէրտէսթ վէ  
ըէյիլէրինտէն պիր գաթիլ օլունմուշ  
տուր : Մաթթուլուն պաշը , տիլէր ի-  
քի ըէֆիլլէրիլ իլէ տիւն պուրուեա կէ-  
թիլիլիլ , աղչամա գատար սէրալըն  
մէյտանընա վաղ իտիլիլ տիր :

—Բուսի Միւր նամ Մօսքօք զաղէ-  
թասը , Բուսիանըն մազսէտիլի պիլ-  
տիրտիլի սըրաաա , Ձանագ գալէա վէ  
Պօղաղ իլլինին ումուլ էվրօթա տէվ-  
լէթլէրի սէֆայինի հարպիլէրիլ իլլին  
ալըք օլմասը Բուսիանըն իլլին էլ վիր-  
մէեէճէյիլիլ , վէ Բուսիա մուլմաֆֆա  
օլուր իսէ , եալընը քէնտի տոնանմա-  
սիլըն սէրպէսթ ճէ կէլմէսինի թէէմիլ  
իտէճէյիլիլ եազընտա :

—Հաշմէթու իսկիլթէրրա գրալի-  
չասը հազըրէթլէրի մէքուհէյիլիլ աաքէ-  
րիլէ մախուուս օլմաք իւղըն , Տէրիւ-  
սաաթէթ սէֆիլի միւսթիւ Լաեարտա  
տիր չօք սարղը կէօնտէրմիլլէր տիր :

—Տիւն տալի Պապ Սէրաաթէրիտէ  
մէճիլի հարալ միւսթաթ օլմուշ օլ-  
տուղունտան , սաաթաթաճազըրէթլիլիլ  
վէ սայիլ վիւքէլայի ֆիլաթա հազարա-  
լիլ Պապ Ալիլէ կէլմէմիլլէր տիր :

—Կէլէն բաղար աղչամը , սաաթա-  
ղաճա հազըրէթլէրի , վէ սէրաաթէր գալ-  
մազաթ , վէ տալիլիլէն նաղըրը , վէ  
Թուսա վալիսի սապըք Սաաթը բաշա-  
լար հազարաթը տալէթը մախուուս իլլէ  
մապէյիլ հիւսնաեունա աղիլմէթ իտէ-  
րէք հուղուր բատիլահիտէ պիր գալ

սաաթ աղտը միւսթաթէրէ պուսուրմուշ-  
լար տըր :

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Վարնա միւթասարրֆըղըր Թուլլա  
միւթասարրֆըր սապըք Պալիլի պէյ  
էֆէնտիլէ :

Մամուրէթ իլլ աղիլ սանճաղը տա-  
լիլիլտէ Ձարսանճաք գաղաթը գայ-  
մազաթըրը , Մէքս գաղաթը գայմա-  
գալմըղընտան միւսթաթը Մէհմէտ  
Թէվֆիլ պէյէ թէվէհիս պուլլուլմուշ  
տուր :

ԻԼԱՆԸ ԲԵՍՄԻ

Տիարը Էննէպիլտէն վէ մէմալիլի  
մահրուսէյի չահանէտէն Տէրիսաաթէ-  
թէ կէլէճէք հընթա (պուղտայ) վէ  
գօգօրօղ վէ չալտար իլէ պուլլարըն  
մալթհուսթընըն աղաթօս իպթիտա-  
սընա գատար կէօմիլիլ քէնմիլտէն մու-  
աթիլթուլմասը հազըրէտա միւթ-  
թէլաղ օլան գարարըն , գալտէյի հաղմ  
վէ իհթիլաթա ըրաեթէթէն պիր միւս-  
տէթիք տահա տէվաթը իհրաալ լիւ-  
ղուլմինէ մէպիլ , իշպու մուսթիլիլ ի-  
լուլ իպթիտասընա գատար պիր ալտա-  
հա թէմիլտիլ իսուսուրընա մէճիլիլ մալի-  
սուսը վիւքէլա գարարըն իլլէ պիլ իսթի-  
ղան իրատէյի սէնիլիլ ճէնապը Բա-  
տիլահի միւթաալլիլ պուլլուլալ , ի-  
ճապը իհրա վէ րուսուլմաթ վէ չէհիլ  
էմանէթի ճէլիլլէրինէ մալիւմաթ ի-  
թա գըլընմըշ օլմաղա , իլանը քէյֆի-  
եէթէ իպթիտալ գըլընտը :

—Տիւն սապաճ Պրանսըր օթթաթընա ալ-  
տըղընը էվրօթա զաղէթալարընտա կէօ-  
րիլէն պաղը հալաթիլլէր տիր :

Բալիլալ , 4 օգոստ

Էշքըն , Թըրքիլտէն Բալիլալտա կիւն  
Եօլու թուլթուլար տըր : Նիլլէթէ իտտէթ-  
լէ թօր աթըլմաթտա իսէ տէ , գալէպի  
մէքըրիլէ հալա տաեանեօր :

Պիւքէլ , 3 օգոստոս

Բուսլարըն Թուրքիլտէն պալաթալ ,  
Թիւրքիլտէն տալիլ թէքար չէհիլ մէքըր-  
ու գալթ իթմիլ օլտուղլարընա տայիլ  
պուրատա շայի օլան թէվաթուրն աալը  
եօք տուր :

Քէզալը Բուսլարըն Բէլլիլալ գալթ ի-  
տէպիլտիլլէրի սահիլ տէյիլ տիր : Պուսն-  
լա պէրապէր չու մուհիլմ մազսէտէ վաթը  
օլմաք իլլին , լաղըն կէլէն թէպալիլլէր իթ-  
թիլալ գըլընմըշ տըր , գիրա Բուսլարըն  
իսթիլթը մուսթաթաթլարըն վէ Պուլլա-  
րիսթանտըր պաղալարըն էմին պիր հալ-  
գօյմաթ իլլին , Օսման բաշա հալլէթլիլ-  
նին մաղըրպիլիլ , Բուսլարնա հէր հալ-  
տէ լաղըն տըր :

Արան տիւք Նիլլալ Պիլաթան , Բիւրա-  
նիլ վէ Շաղօլալ ժէնէրալարըն օրտու-  
տան կիլիլտի : Միւսթիլլէյիլ մէճիլալ-  
լարա միւսթէլիլ ճիւհէթլիլտէն գուլմիլ ի-  
լիսաաթիլէ կէօնտէրիլիլ :

Վարնա , 2 օգոստ

Բուսլարըն Տօլլուճաաթը մուսթիլա-  
թը աաթիլիլլէրի պիր միւսթաթ թաթիլ  
օլունտու :

Բուս Փըրգալարընտան սիլիլ , Մէհիլի  
եէտէն Սիլիլթիլլէ կիւն Եօլու թուլթ-  
ուլ օլտուղու հալտէ , տիլէր պիր գօլ տա-  
լի Բաղարճըլա գատար իլլէրուլմիլ իլլէն ,  
Մէհիլիլլէ չէքիլմիլ տիր :

Մէվահիլտէ վաղը Մէնիլալ նամ մա-  
հէլլ , Գաղաթլարըն եէտի գալթընտա պու-  
լունմաթտա տըր :

Լօնտա , 3 օգոստ

Էրզրումտան օգոստոս 2 թարիլիլ Ս-  
թան Բէթէր նամ թէլէկրաֆ չիթէթիլն  
իսպիլ վէրիլիլլէն կէօրէ , Սնատուրտա-  
քի Բուս օրտուսունու օրթա ճիւհէթիլիլ  
գօնաճաա իտէն ժէնէրալ Լօրիս Մէլիլգօթ  
թէարիլիլ հարէթէթէ պաղաթըն տըր :

Յէնէրալ միւսթիլլէյ 14 թապուր բիա-  
տէ վէ 3 պաթարեա սահիլ լօրու իմատա







